

کانال ولگا (کانال ورودی به روسیه) وجود دارد که عمق آبخور آن کم است، بدین جهت پیشنهاد شده است شرکت‌های توانمند ایرانی برای لایروبی کانال ولگا با روسیه همکاری کنند.

همچنین دو مسیر ریلی وجود دارد که اگر تکمیل شوند می‌توانند مسیر صادرات کالا به روسیه را تسهیل کنند. یکی از آنها رشت- بندر کاسپین است و به نظر می‌رسد تحقق این پروژه سریع‌تر باشد چرا که حدود ۲۰ کیلومتر آن هنوز احداث نشده است. اگر در اولویت قرار گیرد عملاً مسیر ریلی ارتباط رشت با دریای خزر برقرار می‌شود. مسیر دوم ریلی، رشت-آستار است که ۱۶۰ کیلومتر آن هنوز احداث نشده است، عملیات این پروژه شروع شده و حتی روسیه هم برای تکمیل این طرح اعلام آمادگی کرده است. تکمیل این پروژه‌ها با وزارت راه و شهرسازی است. طبق هدف‌گذاری صورت گرفته تا پایان سال جاری صادرات به این کشور به ۴۰۰ میلیون دلار خواهد رسید و ۱۰۰ میلیون دلار هم واردات پیش‌بینی شده است.

به جهت تحریم تبادلات پولی و مالی ایران و روسیه با مشکلاتی روبه‌رو است، برای حل این امر چه اقداماتی صورت گرفته است؟ هر چند که اکنون روسیه نیز مانند ایران در شرایط تحریمی به سر می‌برد. تابستان سال جاری، مذاکرات با بانک‌های روسیه انجام شد و اکنون تسهیل انتقال ارز در قالب بازار متشکل ارزی برای مبادله روبل روسیه و ریال ایران انجام شده است. این امر تا حدودی به تسهیل مبادلات پولی و مالی فعالان اقتصادی طرفین کمک کرده است. از مردادماه سال جاری نقل و انتقال پولی به این شکل انجام شد. لازم به توضیح است که در ماه‌های اخیر و با توجه به عزم جدی بانک مرکزی ایران برای توسعه روابط بانکی با روسیه از یک سو و تمایل بانک‌های روسیه از سوی دیگر، روابط بانکی در حال گسترش است؛ به گونه‌ای که در هفته اول تیرماه سال جاری رئیس بزرگترین بانک و زیست بوم مالی روسیه، از بربانک در صدر هیأتی به تهران سفر کرد و ضمن ملاقات با مقامات دولتی، توافقی‌های خوبی

با مدیران بانک مرکزی و چند بانک دولتی و خصوصی نیز برای توسعه روابط بانکی صورت گرفت.

چه موضوعات و همکاری‌های جدیدی قرار است برای شرق روسیه دنبال و تعریف شود؟

سازمان توسعه تجارت، ایجاد پایگاه‌هایی در استان‌های مختلف یا مراکز اصلی تجاری با روسیه را در نظر گرفته است. این مراکز تجاری کمک خواهد کرد تا تجارت بین طرفین رونق پیدا کند.

در حال حاضر روابط اقتصادی ایران با ترکمنستان چگونه است؟

طی شش ماهه سال جاری صادرات ایران به ترکمنستان نسبت به مدت مشابه سال گذشته بیش از ۴۰ درصد افزایش یافته است. مهم‌ترین اتفاقی که با ترکمنستان رخ داده حل تردد جاده‌ای بوده است. از مردادماه سال ۹۵ ایران با مشکل جدی در حمل‌ونقل جاده‌ای با ترکمنستان مواجه شده بود و آن وضع عوارض برای سیر کامیون‌های ایرانی از محدوده ترکمنستان بوده است و حتی بعد از کرونا با توقف (جلوی تردد کامیون‌های ایرانی گرفته می‌شد) روبه‌رو شد. از این‌رو با مذاکراتی که بین مقامات دو کشور صورت گرفت از مهرماه سال جاری، عوارض جاده‌ای برداشته شد و کامیون‌های ایرانی می‌توانند از خاک ترکمنستان به سمت ازبکستان، قزاقستان و... حرکت کنند. همچنین در نظر داریم که نمایشگاه اختصاصی ایران (۵ سال به جهت محدودیت‌ها برگزار نشده بود) آذرماه سال جاری در ترکمنستان برپا کنیم. ایران همواره جزو ۴ الی ۵ کشور اول تأمین‌کننده نیاز کالایی ترکمنستان بعد از ترکیه، روسیه و چین بوده است. ما با ترکمنستان از مرز باجگیران ۴۵ کیلومتر فاصله داریم، که نزدیک مرز به پایتخت، مرز ترکمنستان است و همچنین از مرز لطف آباد فاصله ۱۰۰ کیلومتری وجود دارد. عمده کالا صادراتی ایران به این کشور، انواع محصولات ساختمانی، محصولات پلیمری، سیب زمینی و... بوده است. با توجه به موقعیت همسایگی و فاصله کمی که با ترکمنستان وجود دارد براحتی می‌توان کالا با وزن سنگین را به این کشور صادر کرد. حال سؤال

این است که چرا کشورهای یاد شده مانند ترکیه و روسیه شرکای اول، دوم و سوم هستند، جواب این است که این کشورها در ترکمنستان سرمایه‌گذاری و فاینانس کردند. به‌عنوان نمونه جمهوری خلق چین در پالایشگاه ترکمنستان سرمایه‌گذاری کرده و در قبال آن فاینانس، گاز طبیعی خود را از این کشور خریداری می‌کند. ترکیه هم حدود ۶۰ میلیون دلار پروژه از ترکمنستان گرفته است. این در حالی است که ایران در حوزه راهسازی خاطرات خوبی را برای مردم ترکمنستان گذاشته است. در زمان استقلال این کشور، شرکت‌های معتبر ایرانی، راهسازی خوبی انجام دادند. لذا این امر یک فرصت است تا شرکت‌های داخلی همکاری‌های مشترکی با ترکمنستان داشته باشند. در حال حاضر روابط ایران و ترکمنستان احیا شده است چرا که در دولت سیزدهم و با پرداخت بخشی از بدهی گازی ایران به ترکمنستان از طریق یکی از کشورهای همسایه روابط تجاری دو کشور به سمت بهبود حرکت کرده است، این در حالی است که سال‌های گذشته مشکلات جدی در این بخش وجود داشت. ما در قبال دریافت گاز از کشور ترکمنستان بخشی از بدهی خود را از طریق تهاتر کالا و خدمات فنی و مهندسی پرداخت کردیم و پیشنهاد می‌شود پرداخت بخش عمده‌ای از بدهی‌های ایران در قالب تأمین کالاهای صادراتی در بازار ترکمنستان ادامه پیدا کند. در مذاکرات وزرای نفت دو کشور قرار شد سوآپ گاز ترکمن و ترانزیت آن نیز از طریق ایران به کشور آذربایجان صورت گیرد و در نهایت توافق شد که این میزان به دو برابر افزایش پیدا کند.

رئیس‌جمهور جدید ترکمنستان دومین سفر خود بعد از روسیه را به ایران داشته است. این امر گویای اهمیت جایگاه ایران و همسایگی دو کشور است، البته متقابلاً رئیس‌جمهور ایران هم در قالب نشست اکو و نشست سران کشورهای ساحلی خزر سفر به ترکمنستان داشته‌اند. تبادل هیأت‌ها در رأس هیأت بلندپایه نشانگر اراده بالای دو کشور برای توسعه روابط، مبادلات اقتصادی و همکاری‌های تجاری است. طبق هدف‌گذاری صورت گرفته تا پایان